

TURAP 2019 – 2

Inhoudsopgave

TURAP 2019 – 2	1
Inhoudsopgave	2
1. Voorwoord / Aanbieding	3
2. Leeswijzer	5
3. Toelichting per programma	6
Programma 1 Leefbaarheid, Wonen en Duurzaamheid	6
Programma 2 Economie, Recreatie en Toerisme	10
Programma 3 Sportvoorzieningen	10
Programma 4 Onderwijs	11
Programma 5 Mens, Zorg en Inkomen	11
Programma 6 Gemeentelijke gebouwen, Monumenten, Kunst en Cultuur	13
Programma 7 Dienstverlening en bedrijfsvoering	14
Programma 8:	15
Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	15
Programma 9:	15
Overzicht overhead	15
4. Toelichting op de financiële afwijkingen	16
5. Toelichting op Investeringsplan	25
5.1 Investeringsplan 2019 - 2022	25
5.2 Nieuwe investeringen 2019	26
5.3 Lopende investeringen vanuit jaarrekening 2018	27
5. Toelichting op reserves en voorzieningen	28
7. Overige onderwerpen	29
7.1 Vrije Algemene Reserve (VAR)	29
7.2 Onvoorzien	29
8. Samenvatting en conclusie	30

1. VOORWOORD / AANBIEDING

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voor u ligt de 2^e Tussenrapportage van 2019 (Turap 2019-2). Met deze Turap 2019-2 informeren wij u over de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen vanaf medio april tot en met juli 2019.

Dit is de tweede van drie rapportages die u dit jaar gaat ontvangen. Deze tweede Tussenrapportage loopt parallel met de meerjarenbegroting 2020-2023. De informatie uit deze Turap kan daarmee ook gebruikt worden als onderlegger en doorkijk naar deze toekomstige begrotingsjaren. In de derde en laatste rapportage van 2019 wordt vooruitgekeken op de jaarrekening 2019. Deze rapportage wordt u aangeboden in de laatste raadsvergadering van 2019.

Door u op drie momenten per jaar de ontwikkelingen in beeld te brengen worden de Planning & Control producten, meer dan nu, onderdeel van een continu proces. Hierdoor creëren we meerdere momenten in het jaar om bij te sturen op inhoud of middelen.

De Turap 2019-2 is qua opzet en indeling anders dan Turap 2019-1. Op advies van de auditcommissie is voor Turap 2019-2 ervoor gekozen om de focus te leggen op positieve of negatieve afwijkingen op de eerder vastgestelde Turap 2019-1 aangevuld met nieuwe ontwikkelingen en mutaties over de afgelopen maanden. Daarmee wordt de omvang en inhoud van de Turap minder, maar de leesbaarheid verbeterd. Het advies van de auditcommissie om de Turap te vertalen naar een oplegnotitie met info-grafics is helaas nog niet gerealiseerd kunnen worden. Hier zien wij nog een uitdaging voor de komende rapportages.

Voor de opzet van de Turap verwijzen wij u graag naar de leeswijzer die hierna is opgenomen. De insteek van deze verslaglegging is "kort maar krachtig".

Met deze 2^e Turap leggen wij verantwoording af over de eerste 7 maanden van het begrotingsjaar. De stand van onze meerjarenbegroting laat na verwerking van deze Turap 2019-2 de volgende begrotingssaldi zien:

		2019		2020		2021		2022
Begroting 2019 - 2022	V	94.975	V	242.836	V	105.928	V	463.713
Mutaties Turap 2019-1	N	119.975	N	217.836	N	170.928	N	183.713
Saldo Tussenrapportage 2019-1	N	25.000	V	25.000	N	65.000	V	280.000

Mutaties Turap 2019-2	N	407.000	N	95.000	N	359.000	N	54.000
-----------------------	---	---------	---	--------	---	---------	---	--------

Eind Saldo Tussenrapportage 2019-2	N	432.000	N	70.000	N	424.000	V	226.000
---	----------	----------------	----------	---------------	----------	----------------	----------	----------------

De bovenstaande saldi blijven indicatief van karakter omdat lasten en baten van het komende halfjaar nog niet bekend zijn. Met name de omvangrijke "open-eind" regelingen zoals Jeugd, WMO en bijstand blijven onze aandacht houden.

De uitdaging voor de komende maanden ligt in de opdracht om het begrotingstekort te verminderen. Wij zullen de komende maanden uiterst terughoudend omgaan met niet noodzakelijke uitgaven, mede ook gelet op de prognoses van de toekomstige jaren.

Voor de beoordeling van de thans voorliggende saldi in meerjarenperspectief moet meegewogen worden dat een aantal financiële ontwikkelingen die in de Kadernota zijn aangekondigd als bestaand beleid zijn verwerkt in de cijfers van deze Turap. Bij de behandeling van de begroting 2020-2023 zullen wij exact aangeven welke posten van de kadernota al in de meerjarenramingen van deze Turap zijn verwerkt. Daarmee wordt voorkomen dat er dubbeltellingen ontstaan.

Alle financiële afwijkingen zijn verwerkt in een begrotingswijziging.

Graag vernemen wij of u met deze Turap kunt instemmen. Uiteraard staan wij open voor suggesties uwerzijds waarmee de Turap naar de toekomst toe, verder kan worden verbeterd.

Wij hopen u hiermede voldoende geïnformeerd te hebben.

Het college van burgemeester en wethouders

2. LEESWIJZER

Toelichting per programma:

De toelichting per programma bevat 3 kolommen. Kolom 1 bevat de exacte tekst uit de vastgestelde begroting, in kolom 2 wordt indien van toepassing een toelichting gegeven op de afwijking en in kolom 3 wordt d.m.v. een Smiley de "status" weergegeven.

We rapporteren over de doelstellingen uit de begroting 2019. Die doelstellingen zijn letterlijk daaruit overgenomen. Rapportage vindt als volgt plaats:

Groen gezichtje: loopt op schema, geen toelichting

Oranje gezichtje: aandacht, afwijking, maar gaan we wel realiseren

Rood gezichtje: attentie, realisatie geheel niet in 2019

Toelichting op financiële afwijkingen

De toelichting op de financiële afwijkingen is per programma geclusterd. Indien de financiële afwijking kleiner is dan € 10.000 wordt de afwijking toegelicht als er sprake is van politiek bestuurlijke importantie.

Toelichting op investeringen:

De toelichting op de investeringen bevat eveneens 3 kolommen. Kolom 1 bevat de benaming van de investering, kolom 2 de voortgang en kolom 3 bevat de Status.

De toelichting op de investeringen bevat 3 subonderdelen:

- a. Toelichting op de investeringen zoals opgenomen in het Investeringsplan 2019 -2022
- b. Toelichting op nieuwe investeringen 2019
- c. Toelichting op de lopende investeringen die overgeheveld zijn uit de jaarrekening 2018

Toelichting op reserves en voorzieningen

Indien als gevolg van de financiële afwijkingen sprake is van een mutatie in de reserves of voorzieningen wordt dit hier toegelicht.

3. TOELICHTING PER PROGRAMMA

Programma 1 Leefbaarheid, Wonen en Duurzaamheid

Nieuw beleid

Illegaal grondgebruik	Stand van zaken Turap 2019-2	Status
We starten in 2019 een actieve aanpak voor de verkoop van reststroken en aanpak onrechtmatig grondgebruik. Hiermee willen voorkomen dat eigendom wordt verloren door verjaring. Daarnaast stellen we eenduidige regels om ongelijkheid tegen te gaan. De verwachte opbrengst van de te verkopen reststroken bedraagt €50.000 in 2019 en 2020.	Voor het opstellen van een plan van aanpak is een projectgroep in het leven geroepen. Door capaciteitsproblemen en vertrek van personeel heeft het project verdere vertraging opgelopen. Het is nog maar de vraag of we er in slagen om in 2019 regels op te stellen en te starten met verkoop. De ingeschatte opbrengsten voor 2019 zullen niet behaald zullen halen.	
Wegen en infrastructurele werken	Stand van zaken Turap 2019-2	Status
Het invullen van de elektrotechnische bedrijfsvoering is een wettelijke verplichting vanuit de Arboret en het Arboretbesluit. Dit project hebben we gezamenlijk met de gemeente Drimmelen opgepakt om de kosten te beperken en waar mogelijk van elkaar te leren. Als vervolgstap gaan we gezamenlijk een installatieverantwoordelijke intern aanstellen of extern inhuren. De kosten hiervan komen ten laste van de voorziening riolering.	Dit project is bij de gemeente Drimmelen vertraagd. We willen dit samen in 2020 opstarten. De samenwerking beperkt de kosten	
Riolering		
	Proefopstelling in het kader van onderzoek blauwalgen de Veste. De kosten bedragen € 71.071,40 in samenwerking met het waterschap. Gemeente en waterschap verdelen de kosten 50/50. De éénmalige lasten komen ten laste van de voorziening riolering en bedragen € 39.000,00.	
Verkeersveiligheid		
Knelpunten (blackspots) worden, mede op basis van de samenlevingsagenda, door het uitvoeren van verkeersveiligheidsaudits beoordeeld. De suggesties zoals genoemd in het raadsprogramma 2018-2022, nemen wij hierin in elk geval mee. Voor het uitvoeren van deze voorbereidende stap is een bedrag van €10.000 noodzakelijk	Om de voorbereidende stap te kunnen uitvoeren is een voorbereidingskrediet bedrag noodzakelijk van €10.000.	
Contra-expertise en visie wegenstructuur omgeving Hooipolder	In juni nam het college het besluit omtrent de wegenstructuur omgeving Hooipolder. Voor de verdere uitwerking van de plannen is budget (als voorfinanciering) noodzakelijk. Tevens gaat de verbreding van de A27 richting uitvoering. Hierbij kan snel acteren middels contra-expertise gewenst/noodzakelijk zijn.	
Onderzoek circulatieplan Markt		
Het raadsprogramma voorziet in een onderzoek naar verkeerscirculatie op en rondom de Markt in Geertruidenberg. Naast de verkeersafwikkeling met logische aan- en afrijroutes is het de bedoeling daarbij de evaluatie van de herinrichting van de	De wens is om aan de evaluatie van de markt een extra dimensie toe te voegen, namelijk: hoe ervaart/beleeft men de Markt. Dit noemen we "human factors". Om hieraan invulling te geven	

Markt te betrekken. In de begroting 2019 stellen we een bedrag van € 25.000 beschikbaar voor onderzoekskosten. Evaluatie kan leiden tot nieuwe inzichten op en rondom de Markt. Dit heeft mogelijk financiële consequenties als er aanpassingen gerealiseerd moeten worden.	is een bedrag van €10.000 noodzakelijk.	
Routing centrum Raamsdonksveer		
De in 2018 geplande evaluatie van 'de knip Keizersdijk' in Raamsdonksveer kan leiden tot maatregelen binnen het centrum van Raamsdonksveer.	De eerste modelresultaten zijn beschikbaar en de verwachting is dat er nog meerdere berekeningen noodzakelijk zijn om te komen tot een onderbouwd totaal. Hiervoor is een bedrag van €10.000 nodig.	
Asbestdaken	Stand van zaken Turap 2019-2	Status
In 2024 dienen alle asbestdaken te zijn verwijderd. Een inventarisatie is in 2017 uitgevoerd. Aansluitend stellen we een plan van aanpak op om de eigenaren van asbestdaken te stimuleren om het asbest voor 2024 te verwijderen. Voor het plan van aanpak is € 6.000 geraamd. De OMWB kan daarin faciliteren.	De inventarisatie van de asbestdaken is inmiddels geactualiseerd. Onverwachts is echter de wetsaanpassing door de Eerste Kamer rondom het saneren van asbestdaken afgewezen. Het beoogde bedrijf voor collectieve asbestverwijdering is als gevolg hiervan gestopt. Het plan van aanpak wordt uitgesteld tot er meer informatie bekend is hoe in de toekomst omgegaan gaat worden met de asbestdaken. De staatssecretaris komt eind dit jaar met een plan hoe asbestdaken gesaneerd kunnen worden.	

Bestaand beleid

Ruimtelijke Ontwikkelingen	Stand van zaken Turap 2019-2	Status
Met de verbreding van de A27 is verplaatsen van de locatie van de scouting noodzakelijk. Op dit moment is er nog geen reëel beeld van de financiële consequenties die hier mee gemoeid zijn.	De onderhandeling met Rijkswaterstaat zijn afgerond en hebben tot een voor beide partijen goedgekeurde overeenkomst geleid. Er is hier nog een hobbel te nemen. De provincie heeft namelijk een zienswijze ingediend tegen het ontwerpbestemmingsplan waarin de nieuwe locatie voor de scouting is opgenomen.	
Bouwgrondexploitatie	Stand van zaken Turap 2019-2	Status
Komend jaar zetten we in op het in exploitatie brengen van een aantal nieuwe bouwontwikkelingen. Met name het voor de Rivierkade vastgestelde locatieconcept in combinatie met het plangebied Oude Haven en Achter Hoeven zullen als onderdeel van Donge oevers aandacht krijgen. Voor de uitwerking van het locatieconcept is €150.000 nodig. Marktpartijen worden uitgenodigd deel te nemen in deze ontwikkeling. Afhankelijk van de haalbaarheid van de plannen, schatten we in wat de financiële effecten zijn en leggen we een exploitatieberekening ter goedkeuring voor. Voorts worden de plangebieden aan de Brahmsstraat en het Schuttersveld in exploitatie gebracht. De hiervoor opstellen exploitatieopzetten worden nog in 2018 ter goedkeuring voorgelegd.	Brahmsstraat: Exploitatieopzet is vastgesteld. Ondanks de opgelopen vertraging bij de start (sloop later dan gepland) is het terrein bouwrijp gemaakt en zijn de kavels uitgegeven. De meeste omgevingsvergunningen voor het plangebied zijn inmiddels verstrekt. Overeenkomstig planning kan het project volgend jaar worden afgerond. Bij de actualisatie in december wordt hier nader op ingegaan. Wim Boonsstraat Het ontwikkelprogramma is aangepast, kleinere kavels in	

	combinatie met uitbreiding van het aantal woningen. Zoals het er nu naar uitziet zullen alle kavels in de loop van dit jaar zijn verkocht en kan het plan in de loop van 2021 worden afgesloten.	
Burgemeester Moonshof	In 2009 is gestart met de aanleg van het plan Burgemeester Moonshof. Door de economische recessie is het plan slechts gedeeltelijk uitgevoerd. In 2017 is het plan weer opgepakt en zijn een aantal aanpassingen in woningbouw type doorgevoerd. het vorenstaande heeft geresulteerd in de verkoop en bouw van de resterende woningbouwkavels. De gemeente heeft de contractuele verplichting het gebied woonrijp te maken. De hiervoor in 2009 beschikbaar gestelde gelden zijn bij de overheveling naar 2019 abusievelijk niet meegenomen en worden opnieuw opgevoerd. De Kosten komen ten laste van de Weerstandsreserve uitvoeringskosten pilot BBSC. Het woonrijpmaken is inmiddels op een haar na afgerond. Het laatste stukje van het voetpad naar de Molenstraat wordt aangelegd. Nadat de aangrenzende woning zijn terrein op hoogte heeft gebracht.	
Omgevingswet	Stand van zaken Turap 2019-2	Status
De financiële gevolgen zijn nog moeilijk in te schatten vanwege nog niet vastgestelde regelgeving en voorwaarden voor o.a. de ICT. De VNG heeft op basis van gegevens van diverse gemeenten een globale inschatting gemaakt waar gemeenten rekening mee moeten houden. Voor kleine gemeenten (tot 25.000 inwoners) wordt uitgegaan van 180.000 per jaar voor een periode tot 2024.	Voor het programma Omgevingswet zijn een aantal activiteiten noodzakelijk voor de inwerkingtreding per 1 januari 2021. Dit vergt een extra investering met een jaarlast van € 17.000) voor de jaren 2021 tot en met 2025. Dit betreft de digitale aspecten van de technische aansluiting van onze huidige systemen op de landelijke voorziening van het digitale stelsel (het DSO-LV, waarvan recent de technische specificaties bekend zijn geworden). Deze post is eerder als risico benoemd. Daarnaast is incidenteel in 2020 een extra budget nodig van € 27.500 om onze werkprocessen aan te passen aan het gebruik van het gewijzigde digitale systeem, lokale regelgeving begrijpelijk maken via digitale dienstverlening, de voorbereidende werkzaamheden voor het omgevingsplan en training/opleiding om te werken met het nieuwe systeem en volgens de vereisten van de nieuwe omgevingswet. Deze posten zijn eerder als pm benoemd. De kosten voor de jaren 2022 en	

	verder zijn op dit moment nog niet bekend.	
Aframing legesopbrengsten vergunningverlening Omgevingswet	Stand van zaken Turap 2019-2	Status
	In 2018 is ca. 1,1 miljoen aan leges ontvangen. Hiervan is ca. 100.000 terugbetaald omdat bv achteraf is gebleken dat de opgegeven bouwkosten lager uitvielen. Deze terugbetaling heeft plaatsgevonden in 2019, waardoor het totaal van de legesopbrengsten dit jaar minder zijn. Het begrote bedrag voor 2019 aan legesinkomsten moet met naar verwachting € 100.000 worden afgeraamd. In 2020 worden er minder grote projecten verwacht, waardoor het begrote bedrag in 2020 met € 100.000 moet worden afgeraamd.	
Wegen en infrastructurele werken	Stand van zaken Turap 2019-2	Status
We heffen precariobelasting aan bedrijven over het netwerk van kabels en leidingen die zij onder, op of boven de gemeentegrond exploiteren.	Momenteel lopen er bezwaren van de grootste bedrijven (Enexis, Brabantwater en Ennatuurlijk) tegen de opgelegde precariobelasting. Er is momenteel geen duidelijkheid of de opgelegde precario ook geïnt kan gaan worden.	
Beheerplan de Donge, herstelwerkzaamheden Rivierkade	Stand van zaken Turap 2019-2	Status
Uit de inventarisatie is naar voren gekomen dat de kade van de Rivierkade in zeer slechte staat verkeert. Vooruitlopend op de vaststelling van het nieuwe beheerplan dienen op korte termijn herstelwerkzaamheden verricht te worden. Het investeringsbudget bedraagt € 70.000,-.	Dit werk is uitgevoerd en moet nog worden opgeleverd. De financiële afwikkeling is in 3 ^e kwartaal.	
Milieu	Stand van zaken Turap 2019-2	Status
Het duurzaamheidsprogramma maakt de ambitie van een duurzaam Geertruidenberg in 2050 concreet. De focus ligt daarbij op de komende vijf jaar. In het programma zijn projecten geformuleerd waarmee we direct meters maken en projecten die ons helpen om de verdere transitie stevig in de steigers te zetten. We richten ons op de volgende thema's: Klimaatadaptatie	Aan de Landonk is een waterberging gegraven. Hiermee houden we in de hier aan grenzende wijk langer droge voeten. In de Koningstraat is een verkeersplateau aangepast zodat hemelwater hier langs kan stromen in plaats van opstuwen. In mei is er een watermarkt gehouden om inwoners meer bewust te maken van het veranderende klimaat. Vanuit de regio (samenwerking SWWB) is een cofinanciering aangevraagd en verkregen. Over de werkelijke invulling moeten nog afspraken gemaakt worden. We lopen met de risicodialoog achter op de planning van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. Met de inzet vanuit de regio en de opgavemanager gaan we hier aan werken.	

Programma 2 Economie, Recreatie en Toerisme

Nieuw beleid

Bestaand beleid

Toerisme	Stand van zaken Turap 2019-2	Status
<i>Toeristenbelasting</i>		
We voeren toeristenbelasting voor overnachtingen op bijvoorbeeld hotels en B&B's in. De inkomsten wenden we aan om het toerisme te bevorderen. Er wordt onderzoek gedaan naar de precieze vorm. De opbrengst toeristenbelasting is opgenomen onder algemene dekkingsmiddelen.	Per 1 juli 2019 is de toeristenbelasting ingevoerd.	

Programma 3 Sportvoorzieningen

Nieuw beleid

Bestaand beleid

Programma 4 Onderwijs

Nieuw beleid

Bestaand beleid

Programma 5 Mens, Zorg en Inkomen

Nieuw beleid

Bestaand beleid

Langer Thuis	Stand van zaken Turap 2019-2	Status
	Realisatie van het Ontmoetingspunt in de wijk Sandoel heeft vertraging opgelopen in verband met vertrek /wisseling van personeel.	
Hulp bij het Huishouden	Stand van zaken Turap 2019-2	Status
Verwachte meerkosten Hulp bij het Huishouden 2019 zijn nog hoger, dan zoals reeds was opgenomen in de risicoparagraaf van programma 5 in de begroting 2019 door forse stijging loonkosten in verband met cao-afspraken en aanzuigende werking invoering abonnementstarief	Inmiddels hebben we zicht op de werkelijke uitgaven huishoudelijke hulp t/m periode 6. We zien dat het aantal inwoners dat gebruik maakt van de huishoudelijke hulp met meer dan 15% stijgen. Bij extrapolatiecijfers op jaarbasis (t/m periode 13) wordt een tekort verwacht van € 235.000,-. Zie ook financieel overzicht.	
Wmo-abonnementstarief		
Verwachting is dat het Wmo-abonnementstarief per 1 januari 2019 de volgende gevolgen heeft: - Minder inkomsten uit eigen bijdragen. Op basis van een eerste berekening van het CAK moeten we rekening houden met € 140.559 minder inkomsten. Dit staat los van de al in de begroting 2019 opgenomen verlaging. - Daarnaast voorzien we dat dit een	Hierboven hebben we reeds melding gemaakt van het hogere gebruik en de meerkosten huishoudelijke hulp. Eenzelfde beeld doet zich voor bij de WMO-maatwerkvoorziening begeleiding	

aanzuigende werking heeft op alle Wmo-maatwerkvoorzieningen en dat dit tot gevolg heeft dat de doorstroming naar de WLZ vermindert. In totaal verwachten wij dus flinke meerkosten op de Wmo maatvoorzieningen.		
Wmo begeleiding	Stand van zaken Turap 2019-1	Status
Op basis van de ervaringscijfers, groei en index verhogen we het budget structureel met € 240.000.	Op basis van de werkelijke uitgaven 2019 t/m perioden 6, zien we het gebruik van de WMO maatwerkvoorziening stijgen met meer dan 10% en de uitgaven fors oplopen. Geëxtrapoleerd naar het hele jaar (t/m periode 13) verwachten we nog een tekort van € 285.000,-. Bestaande uit van € 261.000,- begeleiding individueel en van € 24.000,- PGB begeleiding via de SVB. Zie ook het financiële overzicht.	
Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen	Stand van zaken Turap 2019-1	Status
De eigen bijdragen voor maatwerkvoorzieningen lopen al vanaf de start Wmo 2015 achter op de ramingen. Tot nu toe zijn deze tekorten steeds opgevangen binnen andere budgetten maar dat is vanaf 2019 niet langer haalbaar. Voor aanpassing naar een realistische begroting is vanaf 2019 een bedrag van € 170.000 nodig.	In verband met de invoering van het abonnementstarief, zien we een tekort op jaarbasis van € 57.500,-. Zie ook financieel overzicht.	
Structurele toename aantal doelgroepers	Stand van zaken Turap 2019-1	Status
	De instroom van nieuwe doelgroepers is met de decentralisaties in 2015 naar de gemeente gekomen. Vanaf eind 2018 zien we het aantal zeer sterk toenemen. Reden hiervoor is dat de bekendheid toeneemt bij werkgevers, speciaal onderwijs, etc. waardoor meer mensen zich laten inschrijven in het doelgroepenregister. Kijkend naar de trend, zet deze stijging zich zo goed als zeker komende jaren ook door. Mensen die tot het doelgroepenregister behoren, blijven er in zitten. Tot slot geldt dat ook bij verhuizingen naar andere gemeenten de kosten op ons budget blijven drukken op het moment dat ze bij dezelfde werkgever in dienst blijven. Conform de doelstelling begeleiden we steeds meer doelgroepers naar werk. Wanneer iemand uit het doelgroepen register werk vindt, nemen ook automatisch de kosten van begeleiding, leerwerktrajecten, Job coaching, loonwaardebepalingen e.d. toe. Zowel de loonkostensubsidie als de begeleidingskosten e.d. nemen hierdoor structureel toe. De doelgroepers zijn vaak mensen die een ander inkomen hebben dan bijstand.	

	Vandaar dat de toename loonkostensubsidie niet overeenkomt met de afname gelden voor uitkering. Er resteert nog een tekort van ongeveer 74.000 euro 2019. Bij de begroting van 2019 zullen de kosten voor 2020 en verder opgenomen worden. Tevens zijn aan er aan deze regeling uitvoeringskosten verbonden. Voor 2019 is dit naar verwachting € 100.000.	
--	--	--

Jeugd		
CJG	Stand van zaken Turap 2019-2	
	De coördinator CJG, in dienst bij de gemeente Drimmelen, heeft een ongeluk gehad. Door stagnatie in haar herstel is het nodig om haar te vervangen. Vervanging is tot eind 2019. De kosten van vervanging worden gedeeld door de gemeenten Geertruidenberg en Drimmelen (ieder 50%)	
Algemene voorzieningen Jeugd	Stand van zaken Turap 2019-2	
	Met de gemeente Breda hebben wij een dienstverleningsovereenkomst. Deze overeenkomst wordt momenteel herijkt. De verwachting is dat dit leidt tot hogere kosten.	
Budget jeugdhulp	Stand van zaken Turap 2019-2	
	De zorgaanbieder Juzt verkeert al enige tijd in financiële problemen. Er is een plan opgesteld voor gecontroleerde zorgoverdracht. Gemeenten en Juzt hebben afgesproken om begin september te besluiten over de daadwerkelijke uitvoering van het plan. Op dat moment is er meer zicht op de te verwachte kosten. Door onvolledigheid van de informatie ontstaat er een risico voor de gemeente.	

Programma 6 Gemeentelijke gebouwen, Monumenten, Kunst en Cultuur

Nieuw beleid

Bestaand beleid

Accommodaties		
Scouting	Stand van zaken Turap 2019-1	Status
Als nieuwe locatie voor de scouting is de noordelijke zandput aan de Oosterhoutseweg gevonden. De voorbereidingen voor een nieuw bestemmingsplan zijn opgestart. De onderhandelingen met RWS over de hoogte van het aankoopbedrag van de huidige locatie lopen.	Zie ook programma 1 Met Rijkswaterstaat is een overeenkomst gesloten over de hoogte van het aankoopbedrag.	
We voeren gesprekken met de provincie over de locatie. Op dit moment is nog niet bekend wat het definitieve onteigeningsbudget van	Het ontwerpbestemmingsplan is ter inzage gelegd. De provincie heeft hierop een zienswijze ingediend.	

Rijkswaterstaat is. Daarnaast is nog niet helder welke alternatieve huisvesting de Scouting krijgt. We houden rekening met het gegeven dat de rijksbijdrage voor de te plegen investering in nieuwbouw onvoldoende is.		
--	--	--

Programma 7 Dienstverlening en bedrijfsvoering

Nieuw beleid

Bestaand beleid

Uitvoering Wet WOZ	Stand van zaken Turap 19-02	Status
Kosten procedure Amercentrale	Er is sprake van een overschrijding. Deze wordt veroorzaakt door: a. Externe advieskosten; b. Proceskosten	
Basisregistratie grootschalige topografie	Stand van zaken Turap 2019-2	Status
Om de wettelijke verplichting om de Basisregistratie Grootschalige Topografie actueel te houden nemen we structureel een extra bedrag van €8.500 op.		
Informatiebeveiliging / Privacy	Stand van zaken Turap 2019-2	Status
Informatiebeveiliging en Privacy beveiliging gaan meer en meer aandacht vergen. Kwaadwillende schakelen systemen uit of gijzelen deze en gegevens komen op straat te liggen. Vaak krijgen deze zaken uitgebreide media-aandacht. Ontwikkelingen op het gebied van informatiebeveiliging- en privacy volgen zich snel op. Voor de begroting 2019 is het volgende van belang;		
Informatiebeveiliging		
Veel communicatie gaat tegenwoordig vaak digitaal. In deze berichten (e-mail) kunnen ook privacy gevoelige gegevens staan. Het is dan ook noodzakelijk om dit mailverkeer te beveiligen. Voor het beveiligen van de mail met privacy gevoelige gegevens nemen wij een structureel bedrag op van € 12.000. Een deel van de applicaties met daarin persoonsgegevens worden al geprotocolleerd (wettelijk verplicht), maar dit moet uitgebreid worden naar meerdere applicaties. Wettelijk moet er aangetoond worden, wie heeft er welke gegevens van een persoon heeft geraadpleegd. Dit houden we bij middels logregel. Deze logregels worden verzameld in een systeem (de privacy workspace). Voor deze applicatie (Clouddienst) vragen wij een structureel bedrag van € 12.000. De autorisaties (wie heeft welke rechten en mag wat raadplegen) moeten om die reden ook in kaart gebracht worden. Voor de uitvoering nemen wij een incidenteel bedrag op van € 10.000.	De aanbesteding voor beveiligd mailen is afgerond, de keuze voor een leverancier is gemaakt. Wij verwachten de applicatie vanaf 1 oktober operationeel te hebben. Er is begonnen met de inrichting van de privacy workspace. Applicaties en de clouddienst zijn operationeel.	
Indexering onderhoudskosten software	Stand van zaken Turap 2019-2	Status
Wij ramen een structureel bedrag van € 17.000 voor de prijsstijgingen van	Het in de begroting opgenomen bedrag blijkt niet toereikend te zijn. Dat	

onderhoudscontracten voor de hard- en software en de hiervoor noodzakelijke verbindingen.	komt omdat Microsoft de prijzen heeft aangepast met 25 %.	
Vervangingsinvesteringen	Stand van zaken Turap 2019-2	Status
Voor de beschikbaarheid van iPads hebben wij een investeringsbudget opgenomen van € 24.000. Ook hebben wij € 70.000 opgenomen voor de vervanging van het audiosysteem in de raadszaal.	Beide projecten zijn opgestart en zullen dit jaar worden afgerond.	

*Programma 8:
Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien*

Nieuw beleid

Bestaand beleid

*Programma 9:
Overzicht overhead*

Nieuw beleid

Bestaand beleid

4. Toelichting op de financiële afwijkingen

In onderstaande tabel worden de mutaties op de begroting toegelicht. Indeling is per programma, Voordeel (V) of Nadeel (N) en beoordeelt in meerjarenperspectief. Afwijkingen worden opgenomen wanneer het bedrag groter is dan € 10.000. Uitzondering hierop zijn afwijkingen van politiek bestuurlijke importantie of wanneer de afwijking gevolgen heeft voor reserves of voorzieningen.

Programma 1 – Leefbaarheid

Pr.	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
1	<u>Grondexploitatie algemene dienst:</u> Door de verkoop van een groot restperceel grond is de opbrengst hoger dan begroot	V	25.000						
1	<u>Openbare orde / Hermenzeil</u> Kosten in verband met handhaving van de openbare orde op Hermenzeil.	N	23.000	N	9.000				
1	<u>Openbare Verlichting</u> Vanwege stijgende onderhoudskosten is de raming m.n. in meerjarenperspectief te laag en dient naar boven te worden bijgesteld.	N	10.000	N	16.000	N	22.000	N	27.000
1	<u>Openbare Verlichting</u> De budgetten voor openbare verlichting worden geëgaliseerd via de voorziening Openbare verlichting. De storting in de voorziening kan met hetzelfde bedrag worden verlaagd	V	10.000	V	16.000	V	22.000	N	27.000
1	<u>Duurzaam veilig</u> In de Kerklaan is een tekstkar geplaatst t.b.v. sluiptverkeer Lint.	N	20.000						
1	<u>Duurzaam veilig</u> De voorbereidings- en uitvoeringskosten à €10.000 voor de oversteek Boterpolderlaan (nabij Jumbo) waren niet begroot. Primair werd uitgegaan van het terugbrengen van de oversteek in de oude situatie (alleen strepen). Om aansluiting te vinden bij het beleid én bovenal een veilige oversteek te creëren hebben wij extra kosten gemaakt. De oversteek vloeit voort uit ontwikkelingen "Dongeburgh" echter deze budgetten zijn reeds afgesloten.	N	10.000						
1	<u>Verkeerszaken</u> Voor de extra rekenslagen(en) n.a.v. evaluatie knip Keizersdijk is € 10.000. Ook de uitrol van de pilot Hertogshoef vraagt € 10.000 extra.	N	20.000						
1	<u>Verkeerszaken</u> Voor de verdieping van het onderzoek voor beleving Markt (humanfactors) t.b.v. evaluatie Markt is extra budget noodzakelijk.	N	10.000						
1	<u>Plantsoenen en parken</u> Aanvankelijk is in de Turap-1 € 5.000 extra budget opgenomen voor het bestrijden van de eikenprocessierups. Dit bedrag is niet toereikend. Er is nog eens € 15.000 nodig om alles te verwijderen en op te ruimen.	N	15.000						
1	<u>Riolering Stedelijk water:</u> Betreft eenmalige kosten voor het uitvoeren van een proefopstelling in kader van onderzoek naar blauwalgen	N	39.000						

Pr.	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
1	<u>Riolering algemeen:</u> Een aantal projecten zijn goedkoper uitgevallen dan begroot. Aanpassing van de kapitaallasten leidt tot een voordeel	V	62.000	V	8.000	N	8.000	N	8.000
1	<u>Riolering Algemeen</u> Bij riolering is sprake van een zogeheten gesloten financiering. Voor en nadelen worden geëgaliseerd met de voorziening. Daarmee werken mutaties budgettair neutraal voor de begroting.	N	23.000	N	8.000	N	8.000	N	8.000
1	<u>Afvalverwijdering:</u> Vanaf 2021 dienen de budgetten voor de afvalkalender en PMD zakken opgevoerd te worden.					N	30.000	N	30.000
1	<u>Afvalverwijdering:</u> Bij afvalverwijdering is sprake van een zogeheten gesloten financiering. Voor en nadelen worden geëgaliseerd met de voorziening. Daarmee werken mutaties budgettair neutraal voor de begroting.					N	50.000	N	46.000
1	<u>Afvalverwijdering huisvuil.</u> In de ramingen was in meerjarenperspectief rekening gehouden met de uitvoeringskosten van het (vorige) raadsbesluit afvalverwijdering. De ramingen worden aangepast aan het meest recente besluit (afzien van omgekeerd inzamelen) . De geraamde kapitaallasten worden vanaf 2020 verlaagd					V	80.000	V	76.000
1	<u>Bestemmingsplannen</u> In de begroting is rekening gehouden met het opstellen van bestemmingsplannen voor de verbreding van de A27, de verkabeling van de 150KV en het oude Hoge Veer. Naar verwachting zal een gedeelte van de werkzaamheden pas in 2020 plaatsvinden.	V	50.000	N	50.000				
1	<u>Bestemmingsplannen pilots en projecten</u> In 2009 heeft de gemeenteraad geld beschikbaar gesteld voor het bouw en woonrijp maken van de pilot aan de Molenstraat (burgemeester Moonshof) door de economische crisis is het plan maar voor de helft gerealiseerd. In 2019 heeft afbouw van het plan plaatsgevonden.	N	260.000						
1	<u>Bestemmingsplannen pilots en projecten</u> De ontwikkelaar betaald een gedeelte van de kosten voor het woonrijp maken van deze pilot	V	50.000						
1	<u>Bestemmingsplannen pilots en projecten</u> Het restant van de kosten van het woonrijp maken kan worden gedekt door een onttrekking uit de reserve Bouwen Binnen Strakke Contouren. In het verleden is met deze onttrekking ook rekening gehouden.	V	210.000						
1	<u>Omgevingsrecht</u> Vanwege verhoogde uitbesteding van sterkteberekeningen is incidenteel budget noodzakelijk.	N	10.000						
1	<u>Omgevingswet</u> Bij de invoering van de omgevingswet is bij een aantal verwachte posten een PM post opgenomen. Voor de impact op de			N	50.500				

Pr.	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
	dienstverlening is thans het bedrag bekend. De raming dient te worden opgehoogd.								
1	<u>Omgevingswet:</u> De projectsecretaris kan gedeeltelijk worden toegerekend aan de beschikbare budgetten voor de Omgevingswet.			V	23.000	V	23.000	V	23.000
1	<u>Omgevingsvergunning:</u> Begin 2019 zijn een aantal correcties aangebracht op de in 2018 in rekening gebrachte bouwleges Dit leidt tot een incidenteel nadeel.	N	100.000						
1	Saldo van de programmamutaties > 10.000	N	133.000	N	87.000	V	7.000	N	47.000
1	Saldo van de programmamutaties < 10.000	N	73.000	N	164.000	N	133.000	N	78.000
1	Totaal Saldo van de programmamutaties	N	206.000	N	251.000	N	126.000	N	125.000

Programma 2 – Economie, Recreatie en Toerisme

Pr.	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
2	<u>Passantenhaven / Timmersteekkade</u> De investeringen in de Timmersteekkade worden in 2019 nog niet gerealiseerd. Vooralsnog incidenteel voordeel voor 2019	V	41.000						
2	Saldo van de programmamutaties > 10.000	V	41.000						
2	Saldo van de programmamutaties < 10.000	N	45.000	V	43.000	V	43.000	V	43.000
2	Totaal Saldo van de programmamutaties	N	4.000	V	43.000	V	43.000	V	43.000

Programma 3 – Sportvoorzieningen

Pr.	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
3	<u>Sportbeleid</u> In de gemeentelijke begroting 2019 is € 20.000 gereserveerd voor de externe ondersteuning bij het project "herijking sportbeleid met betrekking tot eigendomssituatie en huursystematiek" De dekking van dit budget is de vrije algemene reserve. Uit de recente aanbesteding blijkt dat aanvullend € 30.000 noodzakelijk is. Via een raadpleegbrief bent u hierover geïnformeerd.	N	30.000						
3	<u>Sportbeleid</u> De buurtsportcoach heeft in 2014-2015 niet volledig gebruik gemaakt van de beschikbare budgetten. Het restant uit dat jaar wordt thans ingezet. Voor de begroting is dit een incidenteel nadeel.	N	17.000						
3	Saldo van de programmamutaties > 10.000	N	47.000	V					
3	Saldo van de programmamutaties < 10.000	V	14.000	V	42.000	N	16.000	N	40.000
3	Totaal Saldo van de programmamutaties	N	33.000	V	42.000	V	16.000	N	40.000

Programma 4 – Onderwijs

Pr.	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
4	<u>Huisvesting Voortgezet Onderwijs</u> De ramingen voor diverse belastingen en verzekeringen blijken te laag geraamd.	N	11.000	N	11.000	N	11.000	N	11.000
4	<u>Leerlingenvervoer</u> De kosten voor het leerlingenvervoer zijn hoger dan verwacht. De eerder verwachte vermindering zet niet door. Het budget wordt teruggebracht op het oude niveau.	N	19.000	N	30.000	N	19.000	N	7.000
4	<u>Kapitaalslasten:</u> Voor zowel het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs wordt rekening gehouden met grote investeringen (Wilsdonck en Dongemond). Vanwege uitstel / vertraging in deze investeringen schuiven de geraamde kapitaallasten 1 jaar door.			V	282.000				
4	<u>Basisonderwijs:</u> De bijdrage voor de conciërge wordt vanaf 2020 verlaagd van 74% naar 50%			V	16.000	V	16.000	V	16.000
4	Saldo van de programmamutaties > 10.000	N	30.000	V	257.000	N	14.000	N	2.000
4	Saldo van de programmamutaties < 10.000	N	2.000	N	68.000	N	1.514	N	1.455
4	Totaal Saldo van de programmamutaties	N	32.000	V	189.000	N	48.000	N	35.000

Programma 5 – Mens, zorg en inkomen

Pr.	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
5	<u>Algemene voorzieningen Wmo</u> Dementievriendelijke gemeente budget zal niet volledig worden ingezet dit jaar.	V	10.000						
5	<u>Algemene voorzieningen Wmo</u> In 2017 is een taakstelling opgenomen. Abusievelijk is deze in de begroting 2019 e.v. blijven staan. Dit wordt thans gecorrigeerd	N	20.000	N	29.000				
5	<u>Vrijwilligersbeleid en mantelzorg</u> Naar verwachting wordt een deel van het beschikbare budget niet uitgegeven.	V	11.000						
5	<u>Statushouders</u> De begeleidingskosten van de statushouders nemen toe.	N	20.000	N	20.000	N	20.000	N	20.000
5	<u>Subsidies Sociaal Domein</u> Budget Naar de huidige inzichten zal een deel van de projectsubsidies / right to challenge niet geheel worden benut in 2019	V	20.000						
5	<u>PW Inkomen</u> Hogere BUIG uitkering stand april 2019. Definitieve opgave BUIG moet nog worden ontvangen.	V	174.000	V	174.000	V	174.000	V	174.000
5	<u>PW inkomen:</u> De toename van de loonkostensubsidie wordt afgezet tegen lagere bijstandsuitkeringen. Per saldo komen we daar € 42.000 op tekort. Tevens toename IOAW/Z uitkeringen met € 5.000 en meer BZ starters voor € 27.000	N	74.000						

Pr.	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
5	<u>Doorontwikkeling en huisvesting CJG:</u> In 2020 wordt het CJG Drimmelen/Geertruidenberg op de nieuwe locatie operationeel. Hiervoor wordt een bijdrage geraamd.			N	868.000	N	859.000	N	855.000
5	<u>Eerstelijnsloket WMO</u> Ter dekking van het CJG kan een deel van de kosten aan MEE Plus voor ondersteuning en beheer (€ 80.000) worden ingezet. Tevens kan een huurbudget (€ 9.000) binnen algemene voorzieningen jeugd worden ingezet.			V	89.000	V	89.000	V	89.000
5	<u>CJG, maatwerkdeel</u> Voor 2019 dient eenmalig budget beschikbaar te worden gesteld vanwege vervanging bij ziekte. Vanaf 2020 komt deze post te vervallen en gebruikt als dekking voor het nieuwe CJG	N	48.000	V	808.000	V	808.000	V	808.000
5	<u>Doorontwikkeling en huisvesting CJG:</u> Het thans berekende saldo wordt gereserveerd voor eventuele tegenvallers bij het CJG. Daarnaast is nog niet duidelijk welke kosten verband houden met het Sociaal Wijk Team. Ook hiervoor is deze reservering bestemd.			N	29.000	N	29.000	N	29.000
5	<u>Armoedebestrijding</u> De mogelijkheden van de regeling worden steeds breder binnen de doelgroep bekend. Op basis van de 1e helft 2019 verwachten we bij de Kindregeling een overschrijding van € 40.000 op het budget (€ 80.000).	N	40.000						
5	<u>Sociale Werkplaatsen</u> De rijksvergoeding voor de sociale werkplaatsen (onderdeel algemene uitkering) is verhoogd. Deze vergoeding wordt doorgezet naar MidZuid. Daarnaast is in de algemene uitkering eenmalig € 24.000 toegevoegd als bonus beschut werken.	N	121.000	N	78.000	N	36.000	N	52.000
5	<u>Dagbesteding en ontmoetingscentra</u> De budgetten voor ontmoeting en dagbesteding zullen in 2019 niet volledig benut worden.	V	20.000						
5	<u>WMO hulpmiddelen</u> Op basis van de betalingen van de eerste 5 maanden verwachten we een overschot.	V	12.000						
5	<u>WMO, huishoudelijke verzorging</u> Op basis van de betalingen tot en met periode 6 verwachten we voor 2019 dit tekort. Ook de invoering van het abonnementstarief heeft een aanzuigende werking.	N	235.000	N	235.000	N	235.000	N	235.000
5	<u>WMO, huishoudelijke verzorging</u> Uitvraag gedaan via financieel systeem. In 2019 is declaratie lager dan begroot.	V	12.000	V	12.000	V	12.000	V	12.000
5	<u>Eigen bijdragen WMO</u> Door de invoering van het abonnementstarief, vallen de eigen bijdragen ook dit jaar weer lager uit.	N	58.000	N	58.000	N	58.000	N	58.000

Pr.	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
5	<u>PGB jeugd</u> Uitvraag gedaan via financieel systeem. In 2019 is declaratie hoger dan begroot	N	21.000	N	21.000	N	21.000	N	21.000
5	<u>Participatiebudget</u> Vanwege de toename van de doelgroepen die werk vinden, nemen automatisch ook begeleidingskosten, leerwerktrajecten, Job Coaching-kosten, loonwaardebepalingen e.d. toe. Deze stijging zet zich komende jaren ook door.	N	100.000	N	200.000	N	200.000	N	200.000
5	<u>Algemene begraafplaats Raamsdonk</u> Actualiseren verordening en plattegrond	N	20.650						
5	<u>Vrije algemene reserve (VAR)</u> Dekking van deze kosten worden gedekt uit de Vrij Algemene Reserve	V	20.650						
5	<u>WMO Begeleiding</u> Op basis van de betalingen tot en met periode 6 verwachten we voor 2019 dit tekort. Het beroep op deze maatwerkvoorziening blijft stijgen.	N	261000	N	261000	N	261000	N	261000
5	<u>WMO Begeleiding</u> Uitvraag gedaan via financieel systeem. In 2019 is declaratie hoger dan begroot	N	24.000	N	24.000	N	24.000	N	24.000
5	Saldo van de programmamutaties > 10.000	N	763.000	N	711.000	N	660.000	N	672.000
5	Saldo van de programmamutaties < 10.000	N	19.000	N	38.000	N	4.000	N	4.000
5	Totaal Saldo van de programmamutaties	N	782.000	N	749.000	N	664.000	N	676.000

Programma 6 – Gemeentelijke gebouwen

Pr.	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
6	<u>Volksfeesten:</u> De ramingen voor nutsvoorzieningen zijn te laag geraamd.	N	16.000	N	16.000	N	16.000	N	16.000
6	<u>Gemeentelijke panden (niet publieke dienst)</u> Begin 2019 heeft de verkoop van het pand Brandestraat 2 plaatsgevonden.	V	178.000						
6	<u>Gemeentelijke panden (niet publieke dienst)</u> Tegenover de verkoopopbrengst staat de afboeking boekwaarde Brandestraat 2.	N	178.000	V	25.000	V	25.000	V	25.000
6	<u>Gemeentelijke gebouwen (niet publieke dienst):</u> De afgelopen periode zijn alle gemeentelijke panden administratief uitgesplitst. Daardoor wordt het inzicht per pand (lasten versus baten) beter inzichtelijk. Gebleken is dat voor een aantal panden de bepaalde lasten, maar ook bepaalde huuropbrengsten nog niet waren begroot.			N	16.000	N	16.000	N	14.000
6	<u>Museum De Roos</u> Vanwege de verhuur van Museum de Roos worden huurinkomsten ontvangen. Deze waren nog niet geraamd	V	10.000	V	10.000	V	10.000	V	10.000
6	Saldo van de programmamutaties > 10.000	N	6.000	V	3.000	V	3.000	V	5.000
6	Saldo van de programmamutaties < 10.000	N	20.000	N	39.000	N	39.000	N	39.000
6	Totaal Saldo van de programmamutaties	N	26.000	N	36.000	N	36.000	N	34.000

Programma 7 – Dienstverlening en bedrijfsvoering

Pr.	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
7	<u>Gemeenteraad</u> In de algemene uitkering is de vergoeding voor raadsleden in de kleine gemeente verhoogd. Eerdere berekeningen zijn in positieve zin aangepast. De vergoeding voor raadsleden valt daarmee hoger uit.	N	18.000	V	16.000	V	13.000	V	16.000
7	<u>Uitvoering Wet Waardering Onroerende zaken</u> Als gevolg van een procedure met RWE nemen de advieskosten van derden (specialisten) toe. Tevens dient een budget te worden geraamd voor te betalen proceskosten.	N	36.000						
7	Saldo van de programmamutaties > 10.000	N	54.000	V	16.000	V	13.000	V	16.000
7	Saldo van de programmamutaties < 10.000	V		V		V		V	
7	Totaal Saldo van de programmamutaties	N	54.000	V	16.000	V	13.000	V	16.000

Programma 8 – Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Pr.	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
8	<u>Deelnemingen en beleggingen</u> De dividenduitkering van de BNG is structureel hoger door verbeterde bedrijfsresultaten en verhoging van het uitkeringspercentage	V	80.000	V	80.000	V	80.000	V	80.000
8	<u>Treasury</u> Op Treasury worden de voordelen op afschrijvingen en rente verzameld. Vanwege met name de (nog steeds) dalende rentetarieven kan de rentelast worden verlaagd. Herfinanciering van oude geldleningen tegen lagere rentes levert ook een voordeel op. Als gevolg van uitstel van investeringen is eveneens minder rentelast en wordt ook de afschrijvingslast lager. Bij de begroting 2020-2023 worden deze voordelen administratief over de producten verdeeld.			V	236.000	V	348.000	V	530.000
8	<u>Uitkering gemeentefonds</u> Uitwerking Meicirculaire	V	381.000	V	801.000	V	561.000	V	701.000
8	<u>Uitkering gemeentefonds</u> Meicirculaire: De eerder ingeschatte uitkering van het BTW Compensatiefonds dient op aanwijzing van het ministerie op nihil te worden gesteld.	N	100.000	N	100.000	N	100.000	N	100.000
8	<u>Uitkering gemeentefonds</u> Afrekening 2018	V	13.000	V					
8	<u>Uitkering deelfonds sociaal domein</u> De participatie-uitkering wordt naar boven bijgesteld (o.a. gedeelte Sociale Werkplaatsen)	V	115.000	V	82.000	V	41.000	V	58.000
8	<u>Uitkering deelfonds sociaal domein</u> De uitkering Voogdij 18+ is daarentegen naar beneden bijgesteld. In hoeverre dit moet worden gezien in combinatie met de hogere algemene uitkering (verschuiving naar het algemeen deel) is nog niet bekend	V	26.000	N	204.000	N	204.000	N	204.000

8	<u>Algemene uitgaven en inkomsten:</u> In de begroting is een stelpost opgenomen voor het opvangen van eventuele incidentele meerkosten vanwege het doorschuiven van investeringen of projecten. Verwacht wordt dat dit budget niet gebruikt hoeft te worden	V	75.000					
8	<u>Vrije algemene reserve</u> Inbrengen saldo van de Turap 2019-1	V	25.000	N	25.000	N	65.000	V 280.000
8	Saldo van de programmamutaties > 10.000	V	615.000	V	870.000	V	661.000	V 1.345.000
8	Saldo van de programmamutaties < 10.000	V		V	41.000	N	11.000	N 18.000
8	Totaal Saldo van de programmamutaties	V	615.000	V	911.000	V	650.000	V 1.327.000

Programma 9 – Overzicht overhead

Pr.	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
9	<u>Overhead cluster Advies</u> Vanwege de toegenomen aanbestedingen is het noodzakelijk om het Inkoopbureau hiervoor in te zetten. Indien deze kunnen worden toegerekend aan werk- of investeringsbudgetten zal dit ook geschieden. Momenteel is nog onduidelijk in hoeverre de specifieke toerekening binnen de budgetten kan worden opgevangen.	N	72.000						
9	<u>Overhead cluster advies:</u> Onlangs is de concept-cao voor ambtenaren bekend geworden. Naar verwachting levert deze voor 2019 een voordeel op. Voor 2020 wordt het nadeel vooralsnog voorzichtig ingeschat op 2% extra.	V	100.000	N	200.000	N	200.000	N	200.000
9	<u>Overhead Bestuursondersteuning college van B&W</u> Het beschikbare budget voor de Lobby Hooipolder wordt voor 2019 gehalveerd	V	14.000						
9	<u>Overhead Bestuursondersteuning</u> Het beschikbare budget voor de Lobby A27 wordt voor 2019 gehalveerd	V	11.000						
9	<u>Overhead Bestuursondersteuning</u> Vanwege meer juridische procedures dan verwacht is het noodzakelijk om meer specialistische kennis (advocaten) in te huren.	N	10.000						
9	<u>Overhead Voorlichting</u> De overstap van Langstraat naar Kanton leidt tot lagere uitgaven.	V	8.000	V	23.000	V	23.000	V	23.000
9	Saldo van de programmamutaties > 10.000	V	51.000	N	177.000	N	177.000	N	177.000
9	Saldo van de programmamutaties < 10.000	V	39.000	N	58.000	N	63.000	N	73.000
9	Totaal Saldo van de programmamutaties	V	90.000	N	235.000	N	240.000	N	250.000

Recapitulatie van de programmamutaties:

Pr.	Omschrijving Totaal		2019		2020		2021		2022
1	Programma 1 – Leefbaarheid	N	206.000	N	251.000	N	126.000	N	125.000
2	Programma 2 – Economie, Recreatie en Toerisme	N	4.000	V	43.000	V	43.000	V	43.000
3	Programma 3 – Sportvoorzieningen	N	33.000	V	42.000	N	16.000	N	40.000
4	Programma 4 – Onderwijs	N	32.000	V	189.000	N	48.000	N	35.000
5	Programma 5 – Mens, zorg en inkomen	N	782.000	N	749.000	N	664.000	N	676.000
6	Programma 6 – Gemeentelijke gebouwen	N	26.000	N	36.000	N	36.000	N	34.000
7	Programma 7 – Dienstverlening en bedrijfsvoering	N	54.000	N	16.000	N	13.000	N	16.000
8	Programma 8 – Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	V	615.000	V	911.000	V	650.000	V	1.327.000
9	Programma 9 – Overzicht overhead	V	90.000	N	235.000	N	240.000	N	250.000
	Totaal voordelen	V	705.000	V	1.201.000	V	706.000	V	1.386.000
	Totaal nadelen	N	1.137.000	N	1.271.000	N	1.130.000	N	1.160.000
	Saldo Turap 2019-2	N	432.000	N	70.000	N	424.000	V	226.000

5. Toelichting op Investerings

Met de Turap-1 2019 is aangegeven dat voor de investeringen die op schema lopen niet meer worden toegelicht. Het overzicht wordt beperkt tot de afwijkingen en het formeel besluiten over de rechtmatigheid van de afwijkingen om zodoende de rechtmatigheid een doorlopend proces te maken in de besluitvorming. In dat kader daarom onderstaand een overzicht van de overschrijdingen en tevens het voorstel om hiermee in te stemmen.

Tabel 5.0 Restantkredieten

Omschrijving	Bedrag Begroot	Bedrag Werkelijk	Bedrag Recht Verplichting	Bedrag Actueel Verplichting	Bedrag Restant
Glijbaan De Ganzewiel 2017(K)	0	499	0	0	-499
Aanschaf schaftheet 2018(K)	13.113	13.273	0	0	-160

5.1 Investeringsplan 2019 - 2022

In dit hoofdstuk wordt de voortgang weergegeven van de investeringen die zijn opgenomen in het investeringsplan 2019.

Tabel 5.1 Investeringsplan

Raadsprogramma 1 Leefbaarheid, Wonen en Duurzaamheid		Stand van zaken Turap 2019-2
Aanpak black spots tbv verbetering verkeersveiligheid	€1.500.000	Knelpunten (blackspots) worden, mede op basis van de samenlevingsagenda, door het uitvoeren van verkeersveiligheidsaudits beoordeeld. De suggesties zoals genoemd in het raadsprogramma 2018-2022, nemen wij hierin in elk geval mee.
	€ 10.000	Voor het uitvoeren van deze voorbereidende stap is een bedrag van €10.000 noodzakelijk
Raadsprogramma 3, Sportvoorzieningen		Stand van zaken Turap 2019-2
Meerkosten hockey kunstgras	€ 57.000	Deze investering is opgenomen in het raadsbesluit van 27 februari 2019 inzake aanleg hockeyveld DDHC en wordt in de Turap-2 2019 formeel geautoriseerd. Zie ook lopende investeringen. Na aanbesteding wordt dit deelskrediet toegevoegd aan het totaalkrediet en kan dit deelskrediet worden afgesloten.
Vorbereidingskrediet vervanging kunstgrasveld DDHC	€ 40.000	Deze investering is opgenomen in het raadsbesluit van 27 februari 2019 inzake aanleg hockeyveld DDHC en wordt in de Turap-2 2019 formeel geautoriseerd. Na aanbesteding wordt dit deelskrediet toegevoegd aan het totaalkrediet en kan dit deelskrediet worden afgesloten.
Uitbreiding elektra DDHC/led verlichting	€ 15.000	Afkomstig uit het IP 2018. Is reeds door de Raad goedgekeurd in de Begroting 2018, dient nu nog goedgekeurd te worden als Collegebesluit.

Vervanging kunstgrasveld DDHC	€ 353.000	Betreft de vervanging kunstgrasveld conform het Raadsbesluit 27-02-2019. Investering stond gepland voor 2020 en via de Turap-2 2019 wordt de investering naar voren gehaald.
-------------------------------	-----------	--

Raadsprogramma 7, Dienstverlening en bedrijfsvoering		Stand van zaken Turap 2019-2
Vervanging mobiele communicatiemiddelen	€ 13.000	Dit krediet kan worden overgeheveld omdat het onderdeel wordt van de nieuwe investering “plaats en tijdonafhankelijk werken”. Zie voor de aanvraag krediet € 60.000 bij nieuwe investeringen 2019.
Aanschaf ICT tbv invoering omgevingswet/storting in reserve	€ 80.000	Nulmeting van onze huidige ICT architectuur heeft plaatsgevonden. De eerste stappen zijn gezet naar een ICT omgeving die aansluit bij de landelijke vereisten op dit gebied. In de Turap-1/IP 2019 is reeds € 30.000 opgenomen, echter door ontwikkelingen in de digitale aspecten t.b.v. technische aansluiting op de huidige systemen is € 50.000 extra benodigd. Wij stellen voor om deze beschikbaar te stellen.

Overhead / geen Raadsprogramma		Stand van zaken Turap 2019-2
Ipads	€ 24.000	Dit krediet kan worden overgeheveld omdat het onderdeel wordt van de investering “plaats en tijdonafhankelijk werken”. Zie voor de aanvraag krediet € 60.000 bij nieuwe investeringen 2019.

5.2 Nieuwe investeringen 2019

In dit hoofdstuk worden de nieuwe investeringen opgenomen die zijn ontstaan na vaststelling van de begroting 2019 – 2022 en het investeringsplan 2019. Aan de gemeenteraad wordt gevraagd om deze kredieten te autoriseren.

Tabel 5.2 Nieuwe Investeringen

Raadsprogramma 6		Stand van zaken Turap 2019-2
Vervanging poepzuiger	€ 70.000	In het IP 2019 is voor het begrotingsjaar 2020 een investering opgenomen ter hoogte van € 57.964. Vanwege de kwaliteit/prestaties van de huidige machine is het noodzakelijk om deze investering 1 jaar te vervroegen. Op basis van de bijgestelde prijsindicatie is een verhoging naar € 70.000,00 noodzakelijk. De extra kapitaallasten worden in de begroting 2020 meegenomen.

Raadsprogramma 7		Stand van zaken Turap 2019-2
Plaats en tijd onafhankelijk werken	€ 60.000	Om te kunnen anticiperen op de veranderende vraag uit de samenleving is de ontwikkeling van de organisatie er op gericht wendbaar te worden. Om deze ambitie waar te maken zullen onze medewerkers hierin moeten worden gefaciliteerd door middel van mobile devices (laptop, tablet en smartphone). Daarbij kiezen we voor maatwerk zodat medewerkers optimaal plaats- en tijdonafhankelijk kunnen werken. De aanschaf van laptops, tablets en smartphones kost naar verwachting € 60.000..

5.3 Lopende investeringen vanuit jaarrekening 2018

In dit hoofdstuk wordt de voortgang weergegeven van investeringsbudgetten die zijn overgeheveld vanuit de jaarrekening 2018.

Tabel 5.3 Lopende investeringen

Raadsprogramma 7 Dienstverlening en bedrijfsvoering		Stand van zaken Turap 2019-2
Vervanging telefooncentrale	€ 73.410 € 23.000	In het IP 2017 is voor het begrotingsjaar 2020 een investering opgenomen ter hoogte van € 200.000. De huidige hoogte van de investering is € 73.410, hiervan wordt € 23.000 overgeheveld naar de investering "plaats en tijdonafhankelijk werken". Zie voor de aanvraag krediet € 60.000 bij nieuwe investeringen 2019.

5. Toelichting op reserves en voorzieningen

De mutaties zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van deze Turap hebben op onderdelen ook effect op de inzet van de reserves en voorzieningen. Mutaties in de exploitatie leiden ook tot een mutatie in de reserve of voorziening. In onderstaande tabel zijn de mutaties weergegeven.

Tabel 6.1 Reserves

Nr.	Reserve	Saldo Na	Mutaties		Saldo Na
		Turap 1	TURAP-2		Turap 2
254	Weerstandsreserve uitvoeringskosten pilot BBSC	-277.119	-210.000	N	-487.119

Tabel 6.2 Voorzieningen

Nr.	Voorziening	Saldo Na	Mutaties		Saldo na
		TURAP 1	TURAP-2		TURAP-2
504	Voorziening verv. en onderh. Openbare Verlichting	251.607	5.531	N	246.076
509	Voorziening onderhoud gem. eigendommen	955.656	11.111	V	966.767
544	Voorziening riolering	3.867.279	23.162	V	3.890.441
545	Voorziening afvalstoffenheffing	713.659	1.126	V	714.785

7. Overige onderwerpen

7.1 Vrije Algemene Reserve (VAR)

De Vrije Algemene Reserve wordt met name gebruikt voor het dekken van incidentele lasten in de begroting 2019-2022. De mutaties zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van deze Turap hebben op onderdelen ook effect op de Vrije Algemene Reserve. Bedragen die niet worden aangewend, vallen terug in de reserve en kunnen voor andere incidentele doeleinden worden gebruikt.

Saldo VAR na TURAP-1 € 1.179.185

Mutaties Vrije Algemene Reserve (VAR)

Programma 1 Leefbaarheid, Wonen en Duurzaamheid	2019
VAR19 - Opstellen bestemmingsplannen	-50.000
VAR19 - Onderzoek circulatieplan markt	10.000
Totaal Programma 1	-40.000

Programma 5 Mens, Zorg en Inkomen	2019
VAR19 - Actualiseren verordening en plattegrond	21.000
Totaal Programma 5	21.000

Mutaties VAR -19.000

Saldo VAR na TURAP-2 € 1.198.185

Uit o.a. de jaarrekening 2018 blijkt dat een deel van de onttrekkingen wordt doorgeschoven naar 2019. Hierover heeft de gemeenteraad inmiddels een overhevelingsbesluit genomen. Rekening houdend met dit raadsbesluit en de mutaties die thans via de Turap worden verwerkt geeft de ontwikkeling van de Vrije Algemene Reserve het volgende beeld:

7.2 Onvoorzien

In onderstaande tabel geven wij het verloop weer van de post onvoorzien. Het basisbudget is € 53.000 per jaar. Het restant incidenteel 2019 is aan het budget voor 2019 toegevoegd. Daarmee is voor 2019 een bedrag beschikbaar van € 84.571.

Onvoorzien 2019	Besluit	Bedrag
Begroting (primair) - Beginstand 2019	43.411	53.000
Toevoeging € 32.000 Incidenteel	43.411	31.571
Saldo Primaire begroting 2019		84.571
Procedure Burgemeester		-25.000
Bijdrage zwembad tbv gratis zwemabonnementen (RB dec. 2018)		-7.460

Herdenking bevrijding 2019		-19.950
Stand onvoorzien 2019		32.161

Er zijn geen mutaties voor TURAP-2 te melden.

8. Samenvatting en conclusie

Met deze Turap 2019-2 informeren wij u over de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen vanaf medio april tot en met juli 2019.

Deze tweede Tussenrapportage loopt parallel met de meerjarenbegroting 2020-2023. De informatie uit deze Turap kan daarmee ook gebruikt worden als onderlegger en doorkijk naar deze toekomstige begrotingsjaren.

De genoemde saldi blijven indicatief van karakter omdat lasten en baten van het komende halfjaar nog niet bekend zijn. Met name de omvangrijke “open-eind” regelingen zoals Jeugd, WMO en bijstand blijven onze aandacht houden. De uitdaging voor de komende maanden ligt in de opdracht om het begrotingstekort te verminderen. Wij zullen de komende maanden uiterst terughoudend omgaan met niet noodzakelijke uitgaven, mede ook gelet op de prognoses van de toekomstige jaren.

Het in deze Turap 2019-2 geprognosticeerde resultaat wordt in beginsel gesaldeerd met de vrije algemene reserve en meegenomen als basis voor de opstelling van de Turap 2019-3. Het college stelt echter voor om het geprognosticeerde resultaat tussentijds af te dekken door de inzet van de reserve Huishoudelijke hulp toelage tot een bedrag van € 170.000 en het resterende bedrag van € 262.000 af te dekken door de inzet van de reserve Decentralisaties.

Wij hopen dat deze opzet aan uw wensen en eisen voldoet en staan open voor suggesties waarmee deze Turaps naar de toekomst toe, verder kan worden verbeterd.

Voorstel:

1. In te stemmen met de beleidsmatige toelichting per programma zoals opgenomen in hoofdstuk 3 van de tussenrapportage 2019-2;
2. In te stemmen met de financiële toelichting op de afwijkingen zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van de tussenrapportage 2019-2;
3. In te stemmen met de kredietoverschrijdingen uit Tabel 5.0 Kredietoverschrijdingen van de tussenrapportage 2019-2;
4. In te stemmen met de toelichting op de investeringen en de mutaties op de investeringen van de tussenrapportage 2019-2. Tabellen in 5.1, 5.2 en 5.3;
5. In te stemmen met de mutaties op de reserves en voorzieningen 2019 die het gevolg zijn van de tussenrapportage van 2019-2. Tabellen 6.1 en 6.2;
6. Het saldo van deze tussenrapportage van 2019-2 over 2019 van € 432.000 af te dekken door de aanwending van de reserve Huishoudelijke hulp toelage voor een bedrag van € 170.000 en door de aanwending van de reserve Decentralisaties voor een bedrag van € 262.000.
7. De saldi voor 2020-2023 mee te nemen bij het opstellen van de meerjarenbegroting
8. De begroting 2019 - 2022 dienovereenkomstig te wijzigen.